

Згідно програми громадянам зі статусом внутрішньо переміщеної особи (ВПО) держава надає підтримку, сплачуючи 50 % вартості будівництва (придбання доступного житла та/або пільгового іпотечного житлового кредиту у розмірі 7 % річних) [3].

Таким чином ми бачимо, що питання вирішення житлових проблем ВПЛ в нашій країні зрушилося з мертвої точки. Держава разом із неурядовими організаціями, міжнародними донорами напроцьовує власну програму соціального захисту вимушених переселенців.

Бібліографічні посилання:

1. Міністерство соціальної політики України / URL: <https://www.msp.gov.ua/news/16592.html>
2. Руслан Калинин. Как Грузия обеспечила жильем своих переселенцев/ URL: <https://dnnews.dn.ua/news/657600>
3. Лайфхаки для переселенців з Донбасу та Криму: як вирішити житлове питання?/ URL: <http://www.happymisto.od.ua/architects/lajfhaki-dlya-pereselenciv-z-donbasu-ta-krimu-yak-virishiti-zhitlove-pitannya>

Скиба Елеонора Костянтинівна,
доктор філософських наук, доцент,
професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ЯК ЗАПОРУКА ПОБУДОВИ ПРАВОЇ ДЕРЖАВИ

Серед визначальних характеристик розвитку сучасного українського суспільства першорядна роль належить демократичному реформуванню всіх сторін соціального, політичного, культурного життя, таким чином, щоб громадяни нашої країни – чоловіки й жінки – користувалися повною (не номінальною або частковою) свободою і рівністю на принципах загальної справедливості. У той же час, пройдений за останнє десятиліття українським суспільством шлях наглядно демонструє всю складність цього процесу, що вимагає теоретичної розробки певної системи підходів, критеріїв задля досягнення цілей. Проблема людини – і чоловіка, і жінки, – що сформується у філософських концепціях ХХІ століття, – явище, як відомо, багатопланове й надзвичайно важливе для цілого ряду гуманітарних наук.

Про надану жінкам суспільством рівноправність, про ступінь реалізації гендерної рівності у сучасному соціально-культурному просторі можна, безумовно, дискутувати, але важливість знайденої в цілому перспективи вже не викликає сумнівів. Тому не враховувати гендеру якості методології бачення та аналізу світу як процесу, що постійно змінюється вже неможливо. Сучасна картина світу доводить та наочно демонструє, що, і жінка, і чоловік мають бути рівними в своїх можливостях реалізації своєї особистості. Біологічні відмінності не можуть бути критеріями соціальної нерівності, особи різні за біологічними ознаками мають бути рівними суб'єктами суспільства.

Сьогодні цілком зрозумілим сприймається ствердження, що принципи соціальної справедливості та політичної рівності у рамках гендерної ідентичності є значною запорукою побудови правової держави. Гендерна ситуація в Україні змінилася за роки незалежності. У процесі демократизації країни виникли специфічні наукові гендерні школи, громадські організації і фонди, які репрезентують чітко жіночі соціальні й політичні інтереси, відстоюючи право жінки на можливість політичної та економічної незалежності. Таким чином, відбувається поступове визнання жінки як активно діючого, рівного у соціально-політичних правах з чоловіком творця сучасного світу. Однак поряд із цією тенденцією виявляються завжди існуючі у нашій країні, але глибоко приховані, патріархатні установки суспільної свідомості.

Одним з ефективних інструментів досягнення мети створення справедливого і гармонійного суспільства є включення гендерних досліджень у систему сучасного філософського знання. Вивчення питань про відношення особистості і суспільства, влади і автономії особистості, гендерної ідентичності на принципах свободи і підпорядкування з позицій гендерних відмінностей істотно змінює колишнє знання про простір людського буття і його організації.

Необхідність і актуальність такого роду досліджень підтверджується все зростаючим потоком наукової літератури українською, російською, західноєвропейськими мовами, що вивчають проблеми гендерних відмінностей, відтворення гендерної нерівності у суспільстві та механізми подолання цього відтворення.

Сучасні уявлення про майбутнє культури і суспільства, у цілому, нерозривно пов'язані з необхідністю максимального розвитку особистості як чоловіків, так і жінок. Жіночий рух піддав критиці ідеали і інститути суспільства, побудованого на пануванні чоловіків, показав неправомірність андроцентризму західноєвропейської культури у цілому. Феміністська філософія піддала реконструкції значну кількість антропологічних, культурних, літературних та інших міфів. Дослідники активно плідно працюють над широким колом проблем – над політичними питаннями (участь у публічному житті), соціально-економічними (дискримінація на робочому місці), соціально – правовими (насилення у сім'ї).

Халапсіс Олексій Владиславович,
доктор філософських наук, професор кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПАТРІОТИЗМ ТА ІМПЕРІАЛІЗМ ЯК РЕЛІГІЙНІ ПАТЕРНИ АНТИЧНОГО СВІТОСПРИЙНЯТТЯ

Ідеологія – істотна складова політичного механізму, яка сприяє створенню лояльності громадян (підданих) до держави і надає їй онтологічне обґрунтування. Навіть якщо держава садить своїх громадян в клітки, вони повинні при цьому радіти. Поки радіють – проблем немає, бо якщо в свідомості громадян держава має виправдання, вона стає для них необхідним елементом світобудови; в іншому випадку вона буде сприйматися як щось штучне, і при кожній нагоді вони будуть прагнути до звільнення від її морально нелегітимної влади. Іншими словами, життєздатна держава повинна викликати не тільки (і не стільки) *страх*, скільки *любов* (за рахунок отождествлення держави і батьківщини). При цьому не слід змішувати природну прихильність людини до місця свого народження, а часто – і всього життя, з любов'ю до територій, де вона ніколи не була, але які також є місцем життя її народу, отже – її країною.

Любов до місця свого народження та життя не вимагає особливої рефлексії. Любов же до місця життя свого народу без рефлексії (нехай і в найзагальніших рисах) неможлива, бо вона передбачає ідентифікацію зі спільністю, яку людина «своїм народом» і називає. Патріотизм вимагає відповідної міфологеми, а зовсім не є природним станом кожної людини, якщо під «природністю» розуміти іманентно притаманну властивість.

У представників державного народу любов до батьківщини і любов до держави можуть фактично збігатися; якщо «держава» і «вітчизна» збігаються територіально, патріотизм стає найлегше використовувати як основу державної ідеології. У представників народу, що входить до складу іншої держави, ці почуття розрізняються – від узгодженості ідентичностей (людина, що живе в Сполучених Штатах, може відчувати себе, приміром, американцем і поляком) до їх протиставлення (любов до батьківщини може вимагати ненависті до держави, яка її поневолила). Коли представники одного народу створюють різні держави, то тут навіть можлива ситуація, коли іноземець виявляється співвітчизником. В останньому випадку присутня концептуальна установка, що дозволяє продовжити «вітчизну» за межі державних кордонів. Як стверджував Самуель Хантингтон, ключові культурні елементи, що визначають цивілізацію, були сформульовані ще в античності афінянами, коли ті переконували спартанців, що вони не зрадять їх персам. Хоча вони жили в різних державах, але було те, що об'єднувало греків і відрізняло від всіх інших: кров, мова, релігія і стиль життя. З усіх об'єктивних елементів, що визначають цивілізацію, найбільш важливим, однак, є релігія, на що робили наголос афіняни [8, р. 42]. У цьому прикладі ми бачимо, що культурна спільність може не збігатися з державними кордонами, і тоді поняття «афінський патріотизм» і «еллінський патріотизм» перетинаються лише частково, що може викликати конфлікти ідентичностей. Буває так, що «народний патріотизм» приноситься в жертву «державному», а буває і навпаки (як у випадку з молодим Гітлером, який зненавидів свою державу (Австро-Угорщину) за те, що вважав її перешкодою загальнонімецькій справі).